

זה השער לה' צדיקים וביאורו

כניסת שבת: 19:27
יציאת שבת: 20:31
רבנו תם: 21:01
לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שגיא 054-6868199

פְּרִשְׁת - בְּהַעֲלֵתָךְ

בְּהַעֲלֵתָךְ אֶת הַנֶּרֶת (ח,ב)

על מעלת חיפוש המצוות בגמ' (ברכות כח) שמספרת על רבי זירא שהיה לומד עד כלות כוחותיו וכאשר לא יכל להמשיך ללמוד מחמת חולשה או חולי היה הולך לשבת בפתח בית המדרש בשביל שכל תלמיד חכם שיעבור יוכל לעמוד לכבודו ולקיים מצות 'והדרת פני זקן'. הנהגה זו מסתדרת עם מה שכתב רבנו האר"י זצוקלה"ה שאדם שעומד לכבוד תלמיד חכם או זקן יכוון בר"ת הפס': 'מפני שיבה תקום' ר"ת 'מש"ת', ששם זה מסוגל לפתיחת הלב וזיכרון בלימוד התורה. לכן מובן מדוע עשה דווקא מצוה זו.

מסופר על החפץ חיים שכאשר היו מביאים לו עט לכתוב והיה צריך לבדוק עם העט עובד לא היה מקשקש סתם על דף, אלא היה כותב את המילה עמלק ולאחר מכן מקשקש עליו. והסביר אם כבר צריך לבדוק אם העט עובד למה סתם לקשקש, כאשר אפשר לעשות מצות 'מחית עמלק'.

כאשר התלמידים שלו היו צריכים להביא כסאות לבית המדרש וכל אחד ניגש להביא כיסא, אמר הרב לתלמידיו: 'לא חבל, ממילא אתם הולכים להביא כיסאות, במקום שכל אחד יסחוב כיסא לעצמו שכל אחד יביא כיסא לחברו, ולקיים מצות חסד'. וכן שהלכו ליטול ידיים לסעודה, אמר להם: 'במקום שכל אחד ימלא לעצמו את הנטלה שהחבר שלפניו ימלא לחברו הבא אחריו'. רק אדם שחי את המצוות יכול לחשוב כך.

לחפץ חיים היה תלמיד מחכמי גרוזיה שהגיע לראדן ששמו היה רבי משה דברשוואלי, בצעירותו הוא נשלח לראדן לשיבה של הרב על מנת ללמוד ולגדול בתורה, והוא היה ישן בבית של אחות החפץ חיים. הוא מספר שהחפץ חיים היה מקפיד שתלמידיו בישיבה ילכו לישון בלילה בזמן והיה אומר: 'מי שלומד בלילה ישן ביום', לכן היה מצוה אותם לישון מוקדם ולקום מוקדם. וכך הוא מספר: מכיון שנפשנו חשקה בלימוד והיינו רוצים להישאר ערים ללמוד בלילה היה מגיע הרב ומכבה לנו את האור, אנחנו עשינו את עצמנו כאילו הולכים לישון ולאחר שהרב הלך הדלקנו חזרה את האור והמשכנו ללמוד.

באחד הלילות סיימתי את הלימוד בשעה מאוחרת מאוד, לאחר מכן שהלכתי לבית של אחותו ששם הייתי ישן, ראיתי אדם מולי באמצע הרחוב ומאוד פחדתי מי הוא האדם שכן לא היה רגיל שבשעות כאלו מסתובבים אנשים ברחוב, שהתקדמתי ראיתי שזה היה הרב, וכשראה אותי שאל: 'מדוע אתה ער בשעה כזו מאוחרת' וציווה עלי ללכת לישון מיד. במשך הלילה הרהרתי מדוע הרב ער בשעה כזאת ומתהלך ברחוב אנה ואנה.

כשקמתי בבוקר סיפרתי לאחותו על המקרה, ושאלתי אותה האם היא יודעת דבר מה על הנהגת הרב, כשהיא שמעה את שאלתי היא אמרה בפשטות שכבר שלושה ימים הרב מסתובב בלילה ברחוב מכיון שהיה צריך לברך ברכת הלבנה וכבר שלושה ימים היא לא נראית, ולכן הוא מסתובב בכל שעה ושעה בלילה בשביל לראות אם יוכל להבחין בלבנה.

מסופר על הרבי מבעלז זצ"ל שקרא לשמש שלו בשנה השישית לשמיטה ואמר לו שירכוש לו גינה מסוימת ויטע שם ירקות ולאחר מכן ילך לבית הדפוס ויזמין לו שלט גדול שרשום עליו – 'שנת השמיטה הפקר'. השמש שהתפלל לבקשת הרב עשה כדבריו אבל לא הבין, לאחר מכן הסביר הרבי לשמשו שמכיון שעוד מעט נכנסים אנו לשנת השמיטה רצוני שיהיה לי גינה בבעלותי שבשנת השמיטה אני יוכל לקיים את מצוות השמיטה ולהפקיר את יבולה, והשלט הוא בשביל לפרסם את הדבר לרבים שהיבול בגינה הוא הפקר ולפרסם את שנת השמיטה, כך מתנהג אדם שמחפש כל הזמן איך לעשות עוד מצוות ונחת רוח להקב"ה.

כך הם הנהגות של צדיקים, מחפשים איך לקיים את המצוות ובנפשם הדבר. אהרן הכהן חלשה דעתו שיש איזו שהיא מצווה שמתבצעת ואין לו חלק בה, לכן בזכות כך שהיה מחפש את המצוות בנרות, ונשמתו הייתה אש שלהבת לה' יתברך זכה למצות 'בְּהִעָלְתָּ אֶת הַנֵּר' (הרב שקד בזהדנה שליט"א מתוך עלון 'דברי שיר' גיליון 72)

וּמִדּוּעַ לֹא יֵרָאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעִבְדִּי בַּמֶּשֶׁה (יב,ח)

ידוע שהרבי הקדוש ר' שלומק'ה מזוועיל היה בעל עבודת ה' טמירה ונעלמה והיו לו הנהגות מיוחדות שהיו למעלה מהשגת אנוש. אחד הדברים שכן בלט אצלו היה עניין תיקוני הנשמות שהיו מגולגלים בבעלי חיים... כל הזמן היו בביתו מסתובבים סביבו חתולים... והוא לא הסכים בשום פנים ואופן לגרש אותם!

פעם אחת הנכד שלו התעצבן על איזו חתולה אחת שלא הפסיקה להציק... הוא תפס אותה, שם אותה בתוך בשק, וזרק אותה באיזו שכונה רחוקה... כשהוא חזר, החתולה כבר הגיעה לפניו. אמר לו ר' שלומק'ה: "אמרתי לך... לא תוכל לגרש את החתולה הזו מפה". הפלא הגדול היה שלאחר שהוא נפטר החתולים הפסיקו להגיע... ראו בחוש שהוא היה עוסק בתיקון נשמותיהם.

פעם אחת הגיעו חבורה של חתולים ועשו רעש בלתי נסבל... אפילו המשב"קים שידעו שלא מתעסקים עם החתולים, אמרו לו שהפעם זה עבר את הגבול... אי אפשר להמשיך כך! הרבי'ה סירב, אבל הגבאים עמדו על שלהם – אי אפשר! אמר להם הרבי'ה: "תדעו לכם נאמנה, לפני כמה דורות היתה מחלוקת גדולה מאוד בין שתי קהילות בעם ישראל... וכמו בכל מחלוקת, היו כאלו שהוסיפו שמן למדורה כפי הנהוג במחוזותינו... זה אמר על הרבי'ה הזה... והשני אמר על הרבי'ה ההוא...

ובקיצור אש המחלוקת הלכה ולובתה עד כי גדלה מאוד! כל אלו שליבו את אש המחלוקת התגלגלו באותם חתולים מסכנים, והם סובלים צער עצום שאי אפשר לכם אפילו לתאר... אמנם כוונתם היתה לשם שמיים, והם רק יצאו להגנת רבותם, אבל בשמיים אין מחילה וסליחה למי שפוגע בגדולי ישראל... "אל תגעו במשיחי!"

וכל התירוצים שהם סיפרו בשמיים לא הועילו להם להימלט מהדין הקשה הזה... הם הגיעו לכאן בכדי לקבל תיקון, וזו הסיבה שהם צורחים ומייללים כל כך הרבה... לא מוצא חן בעיניך...? הרבי'ה שלך אומר ההיפך?... בסדר, אבל למה לדבר? תשתוק! שומר פיו ולשונו, שומר מצוות נפשו. ('אפריון שלמה')

וְלֹא יִהְיֶה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגֶשֶׁת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֹּדֶשׁ (ח,יט)
בְּגֶשֶׁת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֹּדֶשׁ – כאשר באים אל הַקֹּדֶשׁ להתפלל בבית הכנסיות והמדרשות, צריך לזכור שבלי תורה גם התפילה תועבה ככתוב: **בַּמִּשְׁלִי (כח,ט): "מִסִּיר אֶזְנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה גַּם תִּפְלֹתוֹ תוֹעֵבָה"**.

כדי להמנע מצרות וייסורים 'וְלֹא יִהְיֶה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף', צריך להפוך את הַנֶּגֶף לִגֶּפֶן וכתוב (תהלים קכח,ג): **"אֶשְׁתַּדֵּךְ כִּגְפֹן פְּרִיָּה"** – והתורה משולה לאישה ככתוב (דברים לג,ד): **תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מִשָּׁה מוֹרֶשֶׁה קֹהֶלֶת יַעֲקֹב**. אל תקרי מורשה אלא מאורסה. לכן כדי לזכות שישמע תפילתנו ותהיה רצויה, חייבים ללמוד ולהיות מחוברים לתורה שלנו, וכך נהפוך את הנגע לעונג, ואת הנגף לגפן. ('עורך העלון').

"שטו העם ולקטו" (יא-ח) ה"שפתי כהן" וצ"ל הביא את דברי הזר הקדוש (זוהר ג-רלב) כי "שטו" – אותיות "ושט", וגם מלשון שטות. ובאר, כי יש בגרון קנה בשביל דבור, וגם ושט בשביל אכילה:

בענין הושט האדם והבהמה שוים, כי שניהם אוכלים למחיתם. אז מה ההבדל בין האדם לבהמה? השמוש בקנה! "מותר האדם מן הבהמה" – בדבורו! רק אם אדם ינצל את הדבור לתפלה ולהלל לבוראו וללמד תורתו, יהיה במעלה גבוהה מהבהמה!

המן היה מזון רוחני, שעזר בלמוד התורה ובהשגות הרוחניות, כמו שאמרו במכילתא (בשלח): "לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן". הערב רב מאסו בתכונתו הרוחנית של המן שסיעה לקנה – לדבור, ובחרו להתמסד בושט, להנות רק מהגיון בטעמים שהיה במן. ובכך גלו את הרמה שלהם, שהם נדמו כבהמות, שכל מעינם רק באבוס...

רבי מאיר כהנא היה במחנה עבודה בסיביר. הוא רצה מאד לכבד את השבת, אבל איך אפשר לכבד את השבת בסיביר? הלחם חלק שם בצמצום והרעב הציק לכלם. רבי מאיר קבל פרוסת לחם אחת בבקר ופרוסה אחת בערב, אבל החליט לכבד את השבת בכל מחיר. הוא היה חותך שליש מהפרוסה של הבקר ושלש מהפרוסה של הערב בכל יום, והיה שומר את הלחם היבש הזה. בסוף השבוע הצטברה לו כמות של לחמים, ולכבוד שבת היה אוכל את כל החתיכות, כמו לחם משנה. היה מצמצם כל השבוע באכילה ונותר רעב, ובשבת היה אוכל יותר.

ביום ששי אחד, הודיעו הרוסים לרבי מאיר שהוא עובר למחנה אחר. זה היה סמוך לשבת, והיו לו חתיכות לחם רבות ששמר במשך כל השבוע. הוא חשב לעצמו בבהלה: 'מה אעשה עם כל החתיכות הללו? אני מסתכן מאד אם אתפס אתו!' הוא לא היה יכול לקחת את הלחם אתו, כי יערכו חפוש בכיסי הבגדים שלו. הוא ראה שאין לו ברירה, והחליט לתת את הלחם למישהו מהמחנה, במקום לזרק אותו.

היה שם אסיר גוי, הוא היה גבוה וחזק מאד, ממש בריון, שאפלו הסוהרים פחדו ממנו. רבי מאיר ראה שהוא חלש. נגש אליו ואמר לו: "אני רואה שאתה רעב..." השיב הגוי בחלשה: "מאד! אני מרגיש שאני הולך למות מרעב". אמר לו רבי מאיר: "שמרתי לך לחם, תאכל ותתחזק!" הוא נתן לו את הלחם ששמר לשבת, והגוי התרגש ולא הפסיק להודות לו.

רבי מאיר כהנא הרגיש צביטה בלב, הוא חשב לעצמו: 'הלחם המקדש ששמרתי לכבוד שבת, מי זכה בו? גוי מרשע! הוא עבר למחנה אחר ושם היה עליו לכת עצים. לכת עצים בסיביר זו משימה כמעט בלתי אפשרית. הגזעים של העצים שם קפואים ולכן הם קשים כברזל. דופקים ודופקים בעזרת הגרזן על העץ הקפוא – אך העץ לא נשבר.

הוא הרגיש שהוא מתמוטט. לפתע הוא הבחין בגוי שהוא הביא לו את הלחם. החליטו להעביר גם אותו למחנה שלו. אמר לו הגוי: "אני עמדת למות ואתה נתת לי את הלחם שלך והחיית אותי! אני לא אשכח לך את הטובה שעשית עמי. מי שעושה לי טובה – אני מחזיר לו טובה. תגיד לי מה אתה רוצה ואני אעזר לך!" אמר רבי מאיר לגוי: "אגיד לך במה אשמח שתעזר לי; אני יהודי, ולנו היהודים אסור לעבד בשבת, וכאן מבקשים ממני לכת עצים בשבת".

אמר לו הגוי: "אין בעיה, בשבת אתה לא תעבד" בנה לו הגוי ספה קטנה ואמר לו: "אתה תשב פה בספה, תנוח כל השבת, ואנו נעבד". היו כמה אסירים שהיו אחראים על כלם. הגוי הודיע לכל האסירים, שמי שיספר שהיהודי הזה אינו עובד בשבת – דמו בראשו. אחד מהאסירים העז להתנגד, ורצה להלשין שהיהודי אינו עובד בשבת – הגוי תפס אותו וערף את ראשו. כלם קבלו פיק ברפים ופחדו, וכך היהודי היה נח במשך כל השבת, קבל כח והיה יכול לעבד שבוע שלם בכחות מחדשים, עד השבת הבאה...

אמר היהודי בהתרגשות: "בזכות שכבדתי את השבת ושמרתי לחם כדי לעשות מעין לחם משנה, שלח לי הקדוש ברוך הוא את הגוי שיתן לי לשמר שבת בלי לחלל אותה כלל במחנה!" (ורע שמשון, מאה ושנים ספורים).

וְנִזְכְּרְתֶם לְפָנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאִיְבֵיכֶם (י,ט)

יהודי מרמת גן בשם **רבי אפרים לונדנר**, היה תלמיד חכם שזכה ל הינצל מהשואה והאריך ימים. רבי אפרים זכה לדבק ברבותיו – אדמו"רי גור, וכן הרב **מבענדין**, שהיה גיסו של האדמו"ר מגור עוד לפני מאורעות השואה, ועקב כך הוא שימש כתובת עבור חסידי גור רבים.

וכך סיפר רבי אפרים: באחד הימים הודעתי לרב מבענדין שבכוונתי לנסוע לרבי לשבת. מיד הגיב: "אוה, כמה אני מקנא בך", כאילו מעולם לא זכה להיות בעצמו בגור בשבת... לאחר מכן ביקש ממני שאעשה עבורו טובה אישית ואעביר מכתב שכתב לרבי. שמחתי ביותר על האפשרות להועיל לו במשהו. תקף ומיד הכנסתי את המכתב לכיסי ויצאתי לדרך. הדרך היתה ארוכה – כעשר שעות נסיעה ברכבת.

התנמנמתי על מקומי במהלך הנסיעה. כשקמתי מיששתי את הכיס כדי לוודא שהמכתב נמצא במקומו, אלא שחרדה לפתה את לבי כאשר גליתי כי הכיס ריק נראה כי מאן דהו סבור היה שהמעטפה מכילה כסף, ותוך כדי שנתי כייס אותי... בהלה עצומה אחזה בי. עברתי בין האנשים בקרון שלי ושאלתי כל אחד האם מציא מעטפה. לאחר מכן התחלתי לרוץ בכל הרכבת הלך ושוב – אך ל שווא... אבל וחפוי ראש ירדתי בתחנה המתאימה והלכתי לרבי. עמדתי בתור כדי לומר לו "שלום עליכם" ולא מצאתי מקום לעצמי.

תורי הגיע. נאלמתי דום, ומרוב בושה לא הצלחתי להוציא מפי אפילו מילה אחת. הרבי הסתכל בי בעיניו החודרות. התחלתי ללכת לאחור יי- והרבי אינו מסיר את מבטו ממני ונעצרת, כאילו נעשיתי משותק. פתאום, התנערתי. הבנתי שעליי לומר דבר מה ולא לעמוד ולשתוק. שאפתי אוויר ואמרתי: "אירע לי אסון. הרב מבענדין נתן לי מכתב והוא אבד לי".

חיוך גדול נשפך על פני הרבי. מעולם לא ראיתי אותו מחייך כך מאוזן לאוזן. הוא אמר: "**אסון, אסון... שלא יארעו לך אסונות גדולים יותר מן האסון הזה כל ימי חייך**"... הבנתי כי קבלתי כעת ברכה עצומה, שעדיין איני יכול להבין את משמעותה. לא חלפו ימים רבים, ואני הרגשתי בחושכי אותה ברכה מלווה אותי לכל מקום שאלך. המלחמה הארורה פרצה.

הוכרחנו לעבר לגטו, אני ורעייתי המנוחה. הכנו שני תרמילים, החבאנו במקומות מחבוא כסף והתכוננו לגרוע מכל. הרשעים פרצו הביתה, נעליהם המסומרות השמיעו קולות בכל מקום. הם פרצו לכל הדלתות ולקחו את כל האנשים שניסו להתחבא, ומשום מה על דלתנו פסחו... ניצלנו ונשארו **בחיים בניגוד לכל היגיון**. ברכתו של הרבי התקיימה בי במלואה. (עלון 'ברינה יקצורו' גיליון 732, מתוך 'ומתוך האור')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירז בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>